

МИНИСТЕРСТВО ЗА ПРАВДА

ПРАВИЛНИК ЗА КУЌЕН РЕД

**за извршување на
мерката притвор во притворските одделенија на затворите**

СКОПЈЕ, јуни 2011 година

Врз основа на член 25 став 3 од Законот за извршување на санкциите ("Службен весник на Република Македонија" бр.2/06 и 57/10), министерот за правда донесе

ПРАВИЛНИК ЗА КУЌЕН РЕД
за извршување на
мерката притвор во притворските одделенија на затворите

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој Правилник се пропишува куќниот ред за извршување на мерката притвор во притворските одделенија на затворите.

Член 2

Лицата со изречена мерката притвор (во натамошниот текст: притворени лица) ја издржуваат во одделни простории на затворот (во натамошниот текст: притворски одделенија).

Член 3

Спрема притворените лица се постапува согласно ратификуваните меѓународни конвенции, уставните и законски одредби кои го регулираат правниот статус на притворениците.

Член 4

При извршување на мерката притвор се чува телесното и душевното здравје на притвореното лице, при тоа водејќи сметка да се одржи редот и дисциплината во затворот, а да не се повреди достоинството на притвореното лице.

Член 5

На барање на притвореното лице, веднаш по притварањето или преместувањето од едно притворско одделение во друго, овластеното службено лице за тоа ќе го извести неговото семејство или лицето кое притворениот ќе го наведе.

Од страна на директорот на затворот во најкраток рок се известува надлежниот суд, ако притвореното лице е приведено по потерница.

Ако притвореното лице е странец, веднаш ќе му се овозможи да контактира со конзуларното или дипломатско претставништво на државата чиј државјанин е или на државата која на друг начин е овластена да прима такви известувања, согласно со меѓународното право, или ако е бегалец или лице без државјанство со претставниците на меѓународните организации за заштита на лицата со таков статус.

II. ПРИЕМ НА ПРИТВОРЕНИ ЛИЦА

Член 6

Притворено лице може да се прими односно задржи во затвор само врз основа на решение донесено од страна на надлежен суд со кое е одредена или продолжена мерката притвор. Решението се доставува до затворот и притвореното лице.

Член 7

За приемот на притвореното лице се издава писмена потврда од страна на овластено службено лице, во која ќе се внесе датумот и часот на примањето.

Член 8

При приемот во досието се внесуваат податоците за притвореното лице.

Член 9

Личниот претрес на притвореното лице го врши службено лице од исти пол, а на претресот задолжително присуствуваат две службени лица од исти пол како и притвореното лице.

Член 10

При прием на притвореното лице се врши лекарски преглед од страна на затворски лекар. Прегледот се евидентира во соодветна документација за притворени лица.

Лекарскиот преглед се врши без присуство на припадник од секторот за обезбедување, во рок од 24 часа од денот на приемот на притвореното лице, а најдоцна во рок од 72 часа.

Во случај кога кај притвореното лице ќе се констатираат било какви повреди предизвикани со примена на физичка сила или средства за присилба или други знаци на физичко и психичко насилство, затворскиот лекар составува записник со детален опис на повредите и заклучок за начинот и средствата со кои се нанесени повредите.

За констатираните повреди, затворскиот лекар веднаш го известува директорот на затворот. За утврдената состојба, директорот на затворот веднаш по писмен пат го известува надлежниот јавен обвинител.

Член 11

Притвореното лице од предметите за лична употреба може да задржи: облека, долни алишта, сопствена постелнина, нужен прибор за лична хигиена (четкиче за заби, сапун, пешкир, шамивчиња, чорапи, чешел), очила, како и да набавува на сопствен трошок: храна, книги, весници и други работи што одговараат на неговите редовни потреби, доколку тоа не би било штетно за успешно водење на постапката.

На притвореното лице му се одземаат ножеви, ножици, прибор за бричење, ремен, врвки од обувки, други опасни предмети кои би можеле да нанесат телесни повреди и да го загрозат сопствениот живот или животот на другите лица, скапоцени предмети и парични средства.

Одземените предмети се евидентираат во соодветна документација за притворени лица, во која се наведува датум, час и вид на одземените предмети.

За одземените предмети се изготвува записник, во кој се запишува видот, количината и другите нивни карактеристики.

Записникот за одземените предмети го потпишуваат: овластеното службено лице што го извршил претресот и притвореното лице. На притвореното лице му се издава копија од записникот.

Член 12

Одземените предмети се чуваат во магацинот на затворот, со исклучок на скапоцените предмети и паричните средства кои што се чуваат во сеф или на друго безбедно место во затворот.

Со одобрение на надлежен суд одземените предмети од притвореното лице може да се предадат на неговото семејство или на друго лице што ќе биде одредено од негова страна.

III. СМЕСТУВАЊЕ НА ПРИТВОРЕНИ ЛИЦА

Член 13

Притворените лица се сместуваат во посебни одделенија во затворот одвоено од осудените лица.

Во зависност од расположливите капацитети за сместување, директорот на затворот или овластено службено лице ги распоредува притворените лица во притворското одделение на затворот.

Во текот на траењето на мерката притвор од безбедносни причини, притвореното лице може да се преместува од просторија во просторија.

Член 14

Собите за сместување на притворените лица треба да ги исполнуваат просторните, здравствените и хигиенски услови.

Во иста просторија не се сместуваат притворени лица од различен пол и соучесниците во сторувањето на кривичното дело.

Малолетните притворени лица се сместуваат одвоено од полнолетните.

Член 15

Притвореното лице може да носи сопствена облека под услов да е чиста и уредна, како и да користи своја постелина

Член 16

При прием притворените лица се запознаваат со куќниот ред за извршување на мерката притвор во притворските одделенија во затворите.

IV. ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА И ИСХРАНА НА ПРИТВОРЕНИ ЛИЦА

Член 17

Затворскиот лекар се грижи за здравствената состојба на притворените лица.

Секое притворено лице има здравствен картон во кој при приемот, во текот на извршувањето на мерката притвор и при отпуштањето се внесуваат сите податоци за неговата здравствена состојба.

Член 18

При прием на притвореното лице ќе му се овозможи капење, а доколку има потреба неговата облека и предмети ќе се дезинфицираат.

Член 19

Притворените лица ја одржуваат хигиената на телото и облеката, а управата на затворот им ги обезбедува потребните услови.

Бричењето на притворените лица се врши секој работен ден, а потстрижувањето најмалку еднаш месечно.

Капењето на притворени лица од машки пол се врши најмалку еднаш неделно, додека за притворени лица од женски пол капењето се врши најмалку два пати неделно.

Член 20

Притворените лица секојдневно ја одржуваат хигиената во просториите во кои престојуваат.

Постелнината редовно се треси и проветрува најмалку еднаш неделно, а се менува на секои 15 дена.

Член 21

Затворскиот лекар редовно врши контрола на хигиената на притворените лица и просторите во кои тие престојуваат.

Член 22

Директорот на затворот обезбедува услови за работа на притвореното лице по негово барање, доколку има одобрение од истражниот судија или претседателот на советот.

Член 23

Во случај на нарушена здравствена состојба на притворено лице му се дава лекарска помош во затворската амбуланта или во друга погодна просторија.

Притвореното лице може само да се јави на лекарски преглед. Прегледот се евидентира во соодветна документација во притворското одделение на затворот.

Кога постои потреба од болничко лекување, притвореното лице се упатува во најблиската болница по одобрение на надлежниот суд. Во итни случаи, притвореното лице се хоспитализира и без одобрение на надлежниот суд. За извршената хоспитализација веднаш по писмен пат се известува надлежниот суд.

Член 24

По одобрение и надзор на судот што ја води постапката или под надзор на лицето што ќе го определи судот, притвореното лице може да го прегледа лекар по негов избор, при што направените трошоци паѓаат на негов товар. Притвореното лице претходно ќе го прегледа затворскиот лекар.

Прегледот на притвореното лице се врши во работно време во затворската амбуланта, во друга погодна просторија или во здравствена установа. Во итни случаи, лекарскиот преглед може да се врши во текот на целото деноноќие.

На прегледите присуствува затворскиот лекар.

Член 25

Во случај кога во текот на издржување на мерката притвор кај притвореното лице ќе се констатираат било какви повреди предизвикани со примена на физичка сила или средства за присилба или други знаци на физичко и психичко насилство, затворскиот лекар составува записник со детален опис на повредите и заклучок за начинот и средствата со кои се нанесени повредите.

За констатираните повреди, затворскиот лекар веднаш го известува директорот на затворот. За утврдената состојба, директорот на затворот веднаш по писмен пат го известува надлежниот јавен обвинител.

Член 26

Притвореното лице може да набавува лекови на сопствен трошок преку своето семејство или други лица.

Лековите се прегледуваат и одобруваат од страна на затворскиот лекар.

Член 27

Притворените лица добиваат бесплатна храна.

Храната се дава во три оброци дневно.

Термините за појадок, ручек и вечера ги утврдува директорот на затворот.

Количината и видот на храната како и додатоците за малолетни лица и трудници се даваат по таблицата за исхрана на притворените лица.

На болните притворени лица им се дава посебен режим на исхрана со одобрение на лекар.

Контролата на квалитетот на храната редовно ги врши затворскиот лекар.

Член 28

Ако притвореното лице се храни на свој трошок, управата на затворот ќе му овозможи да набавува храна. Притвореното лице може да се претплати за храна преку управата на затворот доколку има парични средства како негов депозит. Храна може да доставува и неговото семејство, како и други лица со одобрение од надлежниот суд.

Кога притвореното лице прима храна и безалкохолни пијалоци од неговото семејство или други лица, може да прими само храна и безалкохолни пијалоци кои се индустриски спакувани со декларација во пластична амбалажа, а не подготвени во домашни услови, спакувани во тетрапак, стаклена амбалажа или лимена амбалажа.

Член 29

Храната, садовите и другите предмети во кои се донесува или испраќа храната се прегледуваат од страна на припадник од секторот за обезбедување или друго овластено службено лице од затворот, а потоа му се предаваат на притвореното лице.

Ако при прегледот се најдат скриени предмети за тоа ќе се извести судот што ја води постапката и ќе се постапи по одлуката на судот.

Член 30

Притворените лица не може да примаат или да набавуваат алкохолни пијалоци.

V. ДВИЖЕЊЕ НА ЧИСТ ВОЗДУХ, СЛОБОДНИ АКТИВНОСТИ, СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА

Член 31

На притворените лица им се овозможува престој на свеж воздух најмалку два часа секој ден и во за тоа одреден затворски простор.

На чист воздух се шетаат заедно лицата сместени во иста просторија.

Истовремено не се шетаат притворени лица од различни простории, и тоа:

- притворени лица кои учествувале во извршување на исто кривично дело;
- притворени лица чие заедничко шетање би можело да биде штетно за постапката од други причини (запознавање и пренесување информации);
- притворени лица од машки и женски пол;
- малолетни и полнолетни притворени лица;
- притворени лица со лица кои издржуваат казна затвор.

Во текот на шетањето, притворените лица се движат слободно и можат да разговараат без да прават врева.

Старите или болни притворени лица кои не се способни да шетаат, можат во времето определено за шетање да престојуваат на чист воздух.

Шетањето се врши под надзор на припадници од секторот за обезбедување.

На притворените лица им се овозможува да вршат физички и рекреативни активности во рамки на можностите на притворското одделение на затворот, но не за сметка на времето кое притворените лица го поминуваат на свеж воздух.

Член 32

Во секоја просторија притворените лица може да имаат еден радио приемник и еден ТВ приемник на принцип на централно вклучување и исклучување, со големина на екран најмногу 20 инчи, односно 51 сантиметар. Нивното користење се одредува со распоредот на дневните активности во притворското одделение на притворот.

Радио и ТВ приемникот може да ги обезбеди затворот или притвореното лице.

VI. ПОСЕТИ, ДОПИШУВАЊЕ И ПРИМАЊЕ ПРАТКИ

Член 33

Посетите на притворените лица се извршуваат во за тоа посебно одредени простории опремени така што се овозможува визуелен и слушен контакт на притвореникот и посетителот, но ќе се спречи непосреден физички контакт.

Посетата на притвореното лице може да биде во траење од 30 до 60 минути, а по одобрение на директорот на затворот посетата може да трае и подолго.

Посетите на притворените лица се вршат во одделна просторија за таа намена во присуство на припадник од секторот за обезбедување.

Припадникот од секторот за обезбедување кој е присутен на посетата може да ја прекине, доколку притвореното лице и посетителот ја користат посетата на начин кој би можел негативно да се одрази на водењето на постапката. За прекинување на посетата и причините кои довеле до тоа, управата на затворот писмено ќе го извести надлежниот суд.

Ако судот што ја води постапката одобрил разговор со притворено лице без присуство на припадник од секторот за обезбедување, управата на затворот ќе го овозможи одобрениот разговор, а при тоа да не биде нарушена безбедноста на затворот.

Член 34

Бранителот на притвореното лице може да го посетува притвореното лице секој работен ден без ограничување на траењето на посетата, но во рамките на работното време. Во исклучителни случаи, по одобрение на судот што ја води постапката посетата може да се изврши во друг ден или вон определеното време.

Посетата на притвореното лице од страна на бранителот се врши во одделна просторија за таа намена без присуство на припадник од секторот за обезбедување.

Бранителот може да ја оствари посетата, доколку поседува полномошно и тоа во два примерока заверени со приемен печат од судот и потпис на судијата, од кои едниот примерок е во оригинал. Примерокот во оригинал станува составен дел на личниот лист на притвореното лице.

Припадник од секторот за обезбедување може да ја прекине посетата, доколку има индиции дека притвореното лице и бранителот ја користат посетата на начин кој би можел негативно да се одрази на водењето на постапката. За прекинување на посетата и причините кои довеле до тоа, управата на затворот писмено ќе го извести надлежниот суд.

Член 35

По одобрение на надлежниот суд, притворените лица може да остваруваат телефонски разговори на претходно одобрени телефонски броеви.

Член 36

Сите писмени пратки што ги испраќа или прима притвореното лице, управата на затворот ги праќа до судот што ја води постапката и постапува по одлуката на судот. При предавањето на поштата до судот се наведува денот на приемот на пратката.

Сите пратки што притвореното лице ги прима и испраќа се евидентираат во соодветна документација за притворени лица.

Член 37

Притвореното лице може да прима пакети со тежина до 5кг со облека, обувки, постелнина или лични предмети како и прехранбени производи, кои се лично донесени или пратени по пошта.

Испраќачот или доносителот кон пакетот треба да приложи попис на содржината.

Пакети пратени по пошта се примаат секој ден .

Од страна на директорот на затворот со дневниот распоред се одредуваат деновите и времето во кое се примаат пакетите.

Член 38

Пакетите се прегледуваат пред да бидат врачени на притвореното лице.

Прегледот на донесен пакет го врши службено лице во присуство на доносителот и заедно со доносителот го потпишуваат пописот на содржината а притвореното лице го потпишува овој попис при превземање на пакетот.

Пакетот примен по пошта го прегледува службено лице во присуство на притвореното лице по што и двајцата го потпишуваат пописот на содржината.

Ако при прегледот се најдат предмети кои не се дозволени и кои притвореното лице не може да ги задржи кај себе, тие се одземаат со птврда а за тоа веднаш ќе се извести надлежниот суд.

Со одземените предмети се постапува согласно одредбите на овој Правилник.

Член 39

Притворените лица не поседуваат парични средства во себе.

Кога кај притвореното лице ќе се пронајдат парични средства, веднаш ќе му одземат и ќе се чуваат како негов депозит. За одземените парични средства се составува записник согласно член 11 ставовите 4 и 5 од овој Правилник.

Паричните средства што по пошта се испраќаат на притвореното лице се чуваат како негов депозит во затворот, а износот се евидентира во магацинска книга за депозити на притворените лица.

Со паричните средства од депозитот притвореното лице може да набавува храна, облека и други предмети кои може да ги поседува.

VII. ОДРЖУВАЊЕ НА РЕДОТ И ДИСЦИПЛИНАТА ВО ПРИТВОРСКИТЕ ОДДЕЛЕНИЈА НА ЗАТВОРИТЕ

Член 40

Распоредот на дневните активности на притворените лица во работни, неработни или празнични денови се уредува со дневниот распоред на затворот.

Член 41

Притворените лица во текот на издржување на мерката притвор се придржуваат на наредбите на директорот на затворот и припадниците на секторот за обезбедување, а при тоа почитувајќи ги одредбите од овој Правилник.

Член 42

Притворените лица не треба да:

- прават врева, гласно да расправаат, да се караат, да се довикуваат, да фрлаат низ прозорец разни предмети;
- се тетовираат и самоповредуваат;
- тргуваат со лекови, да вршат размена на предмети, да земаат на заем предмети;
- учествуваат во хазардни игри;
- пишуваат по сидови, мебел и затворскиот инвентар;
- вршат преместување на мебелот во собата.

Притворените лица внимателно го чуваат инвентарот во просторијата каде што престојуваат. За секое намерно оштетување на инвентарот, штетата се наплаќа од притвореното лице.

Кога е направена материјална штета чиј извршител е непознат, штетата се наплаќа рамномерно од сите притворени лица кои престојуваат во просторијата.

Член 43

Секое допишување и разговор меѓу притворени лица сместени во различни простории, меѓу притворени и осудени лица, како и секое недозволено усно или писмено комуницирање со лице што се наоѓа во затворот, ќе биде спречено од овластено службено лице.

Притворените лица кои се сместени во различни простории не можат без одобрение на директорот на затворот меѓусебно да разменуваат книги, весници и други предмети погодни за пренесување на информации.

Притворените лица не можат да вршат меѓусебна купопродажба или замена на предмети.

Член 44

Во случај да се забележи договарање на притворените лица што би можело да биде штетно за успешно водење на постапката и за безбедноста на установата од страна на директорот на затворот, а во итни случаи и од заповедникот на секторот за обезбедување ќе се направи разместување на притворените лица во притворското одделение во затворот.

Член 45

Непочитувањето на одредбите од овој Правилник и на наредбите на директорот на затворот и секторот за обезбедување претставува дисциплински престап.

За секој дисциплински престап на притворените лица, директорот на затворот во рок од три дена го известува судот што ја води постапката.

Член 46

Во случај на бегство на притворено лице, директорот на затворот веднаш го известува Министерството за внатрешни работи и судот што ја води постапката.

Член 47

Средствата за присилба и посебни мерки за одржување на редот и безбедноста, овластено службено лице може да употреби единствено под услови пропишани со закон.

VIII. СПРОВОД И ОТПУШТАЊЕ ОД ПРИТВОРСКОТО ОДДЕЛЕНИЕ НА ЗАТВОРОТ

Член 48

Спровод на притворено лице се врши само по писмен налог од судот што ја води постапката.

Спровод на притворено лице вршат припадници од секторот за обезбедување на затворот. Налогот за спровод се чува во соодветна документација за притворени лица до завршување на постапката.

Член 49

Отпуштањето на притвореното лице се врши по правосилно решение од судот што ја води постапката.

Управата на затворот го отпушта притвореното лице по приемот на решението во определеното време.

Отпуштањето на притвореното лице се евидентира во соодветна документација за притворени лица.

Член 50

При отпуштање на притвореното лице се врши лекарски преглед од страна на затворски лекар. Прегледот се евидентира во соодветна документација за притворени лица.

Член 51

При отпуштањето на притвореното лице му се предаваат сите одземени предмети и паричните средства чувани како депозит.

За предадените одземени предмети, управата на затворот издава потврда која се потпишува од притвореното лице и од овластено службено лице.

Член 52

Кога притвореното лице се преместува во притворско одделение на друг затвор, во соодветната документација за притворени лица се евидентира називот на судот што го издал налогот, број и датум на налогот, кога и во кој затвор е упатено притвореното лице.

Кога притворено лице се преместува во притворско одделение на друг затвор се доставуваат неговите одземени предмети и парични средства чувани како депозит.

При прием во притворското одделение на затворот во кој се преместува притвореното лице, се постапува согласно членовите 6, 7, 8, 9, 10, 11 и 12 од овој Правилник.

Член 53

Во случај на смрт на притворено лице од страна на директорот на затворот веднаш се известува министерството за правда, судот што ја води постапката, надлежниот јавен обвинител и семејството на починатото лице.

По констатираните причини за смртта од страна на судот, починатото лице се предава на неговото семејство. Во случај кога починатото лице нема семејство или од било која причина семејството не сака да го изврши закопот, трошокот за закопот паѓа на товар на судот што ја води постапката.

Предметите на починатото лице се предаваат на неговото семејство.

За смртта на притвореното лице, затворот писмено го известува надлежниот орган за водење на матична евиденција.

IX. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 54

Со денот на влегувањето во сила на овој Правилник престанува да важи Правилникот за куќниот ред за издржување на притвор во затворите ("Службен весник на Република Македонија" бр.32/77).

Член 55

Овој Правилник влегува во сила, наредниот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

МИНИСТЕР ЗА ПРАВДА,
Михајло Маневски

Број 01-2907/1
20.07.2011 година
Скопје